

Checklist 'Overal en veilig online'

In de huidige maatschappij is een leven zonder internet bijna onvoorstelbaar. Hoe kunt u overal internetten en hoe doet u dat op een veilige manier?

Starten met internet

- □ Welke internetverbindingen zijn er?
 - Breedband
 - Wifi
 - Wifi-hotspots
 - Mobiel internet
- □ Verbinding maken met internet
 - Vast: computer & laptop
 - Mobiel: tablet & smartphone
- □ Internet in het buitenland

Veilig internetten

- □ Thuis veilig verbinding maken met wifi
- □ Herken een veilige website
- □ Anoniem surfen op een openbare computer
- □ Een sterk wachtwoord maken

De feiten en fabels rond cookies

- □ Wat zijn cookies?
- □ Cookies accepteren en wijzigen
- □ Cookies verwijderen

Gegevens opslaan in de cloud

- □ Wat is de cloud?
- □ Dropbox
- □ Google Drive
- OneDrive

Begrippenlijst

Starten met internet

Welke internetverbindingen zijn er?

Om te e-mailen en surfen op internet, is een internetverbinding noodzakelijk. Er zijn verschillende internetproviders zoals KPN, Ziggo of Tele2 die internetabonnementen aanbieden.

Breedband

Internet wordt tegenwoordig vrijwel uitsluitend aangeboden via een breedbandverbinding. Breedbandinternet is een snelle verbinding zonder tijdslimiet. De verbinding is altijd actief, of u er gebruik van maakt of niet. Daarvoor betaalt u een vast bedrag per maand. Er zijn twee soorten breedbandverbindingen: vaste en draadloze verbindingen. ADSL, kabel en glasvezel zijn vaste verbindingen waarbij uw computer en/of laptop met een internetkabel en modem verbonden is met internet. Mobiel internet en wifi zijn draadloze breedbandverbindingen.

Wifi

Wifi is een draadloze verbinding waarbij gegevens worden verzonden door middel van radiogolven. Om een draadloze verbinding in uw huis aan te leggen hebt u een modem en router nodig. De modem zorgt voor de verbinding met de provider, de router zorgt dat verschillende apparaten gebruik kunnen maken van het netwerk. U kunt met elk apparaat dat wifi kan ontvangen, tegelijkertijd verbinding maken met internet. U herkent een wifi-

signaal aan dit symbool:

Wifi-hotspots

Er zijn in Nederland ook plaatsen waar het gebruik van een draadloos netwerk (wifi) gratis of tegen betaling wordt aangeboden aan het publiek. Dat heet een (wifi-)hotspot. U kunt hier met uw mobiele apparaat verbinding maken met internet. Hotspots vindt u vaak op vliegvelden, in cafés, hotels en op campings.

Mobiel internet

Dankzij mobiel internet kunt u overal online zijn via uw smartphone en sommige tablets. Mobiel internet is niet gratis. Doorgaans sluit u een (prepaid of doorlopend) abonnement af bij een telecomprovider. Mobiel internet wordt ook wel 3G/4G genoemd.

Meestal hebt u bij mobiel internet te maken met een datalimiet: een maximale hoeveelheid gegevens die u mag verbruiken. Met wat e-mailen zult u die limiet niet snel bereiken, maar met moderne internettoepassingen als video komt de limiet al snel in zicht. Overschrijdt u de limiet, dan beperken sommige providers de snelheid. Andere providers brengen extra kosten in rekening. Controleer hoeveel u mag verbruiken als u een mobiel internetabonnement neemt.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/34293/internetaansluiting www.seniorweb.nl/artikel/37034/draadloze-netwerken www.seniorweb.nl/artikel/50426/mobiel-internet-wat-kost-mij-dat www.seniorweb.nl/artikel/40271/smartphones-en-mobiel-internet

Verbinding maken met internet

Vast: pc & laptop

Om op uw computer of laptop verbinding te maken met internet, moet u een netwerk instellen. Dit doet u via het **Configuratiescherm** > **Netwerk en internet** > **Netwerkcentrum** > **Een nieuwe verbinding of een nieuw netwerk instellen**. Vervolgens selecteert u het juiste netwerk. Om een draadloze verbinding tot stand te brengen hebt u meestal ook het wachtwoord nodig.

Mobiel: tablet & smartphone

Uw tablet en/of smartphone is een draadloos apparaat. U hebt dus geen kabeltjes nodig om verbinding te maken met internet. U kunt met uw tablet en/of smartphone op twee manieren internetten: via wifi of via het 3G- of 4G-netwerk waarvoor u moet betalen. Een 3G/4G-verbinding wordt ook wel een mobiele verbinding genoemd. Om verbinding te maken met een 3G- of een 4G-netwerk, maakt u gebruik van een microsimkaart die u van uw internetprovider hebt ontvangen. Let erop dat uw tablet geschikt moet zijn voor 3G en/of 4G, anders kunt u alleen verbinding maken met wifi.

Als er een draadloos netwerk beschikbaar is in uw omgeving, kunt u daarmee (eventueel met wachtwoord) verbinding maken. Dit doet u als volgt:

iOS (iPad/iPhone)

- Tik op **Instellingen** > **Wi-Fi**.
- Sleep het schuifje achter 'Wi-Fi' naar rechts.
- Tik onder 'Kies een netwerk' op het netwerk waar u verbinding mee wilt maken.
- Staat er een slotje achter het netwerk dat u wilt gebruiken, dan hebt u een wachtwoord nodig om verbinding te maken. Typ het wachtwoord en tik op **Verbind**.

Android

- Tik op **Instellingen > Wi-Fi**.
- Sleep achter 'Wi-Fi' het schuifje naar rechts.
- Tik onder 'Wi-Fi-netwerken' op het netwerk waar u verbinding mee wilt maken.
- Staat er een slotje achter het netwerk dat u wilt gebruiken, dan hebt u hiervoor een wachtwoord nodig. Typ eventueel het wachtwoord en tik op **Verbind**.

Lees ook

www.seniorweb.nl/tip/58954/tip-verhelp-zwak-wifi-signaal www.seniorweb.nl/tip/52522/tip-netwerk-instellen-op-ipad www.seniorweb.nl/artikel/54176/samsung-galaxy-tab-3-de-eerste-stappen

Internet in het buitenland

Wanneer u in het buitenland bent, kunt u op verschillende manieren internetten op de laptop, tablet of smartphone. Bijvoorbeeld via wifi of via een 3G- of 4G-netwerk. Hoe u via wifi internet, hebt u in het vorige hoofdstuk kunnen lezen. In het buitenland werk het op dezelfde manier als in Nederland.

Hebt u een mobiel data-abonnement op uw smartphone of tablet (dus 3G of 4G) en gaat u naar het buitenland? Controleer dan of u dataroaming uit hebt staan. Hiermee voorkomt u een hoge rekening voor uw internetverbruik. Laat u dataroaming aan en hebt u geen speciaal abonnement voor internet in het buitenland, dan maakt uw tablet en/of smartphone verbinding met een lokaal netwerk. Hier zitten vaak hoge kosten aan verbonden. Neem voor u op vakantie gaat voor de zekerheid contact op met uw provider.

Lees ook

www.seniorweb.nl/tip/59665/tip-grens-over-dataroaming-uit www.seniorweb.nl/tip/49039/tip-met-ipad-iphone-internetten-in-buitenland www.seniorweb.nl/tip/52210/tip-met-samsung-galaxy-s3-internetten-in-buitenland

Veilig internetten onderweg

Thuis veilig verbinding maken met wifi

Een draadloos netwerk moet worden beveiligd. Wie dat niet doet, verstuurt een open signaal. Uw buren zouden dan gratis van uw internetverbinding gebruik kunnen maken. En computercriminelen kunnen proberen op uw computer in te breken via het signaal. Een wifisignaal is meestal door de internetprovider al beveiligd met een wachtwoord. Het wachtwoord staat op de modem/router vermeld op een sticker. Het is aan te raden het standaardwachtwoord te wijzigen. Verander het in een woord dat bestaat uit cijfers en letters, hoofdletters en kleine letters. Zo maakt u de kans dat iemand uw netwerk binnendringt, zo klein mogelijk.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/37034/draadloze-netwerken

Wat wel en niet doen via wifi-spots?

In veel cafés, winkels, hotels en zelfs in het openbaar vervoer en op de camping kunt u het internet opgaan met behulp van wifi-hotspots (ook wel wifi-spots). Handig, want u kunt overal uw e-mail bekijken of de vertrektijd van de trein opzoeken. Maar openbare wifinetwerken zijn in principe wel onveilig zijn. U kunt prima het nieuws lezen of het weerbericht bekijken. Maar privacy- en fraudegevoelige handelingen, zoals internetbankieren, kunt u beter niet via een openbare wifi-verbinding uitvoeren.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/58089/veilig-wifi-gebruiken-onderweg

Herken een veilige website

Elke website begint met http:// Er zijn pagina's die omwille van uw veiligheid extra versleuteld zijn. Denk aan internetbankieren, uw eigen pagina van uw provider of andere webpagina's waar u persoonlijke informatie achterlaat. Deze websites herkent u aan https:// De 's' staat in dit geval voor 'Secure'. Staat er geen 's' achter http, terwijl u wel op een website zit waar u moet inloggen of waar u persoonlijke gegevens in moet vullen, doe dit dan niet!

Lees ook

www.seniorweb.nl/tip/59632/tip-herken-een-veilige-website

Anoniem surfen op een openbare computer

Maakt u gebruik van een openbare computer in bijvoorbeeld een internetcafé, dan is het raadzaam te internetten via een privésessie. Hiermee voorkomt u dat u gegevens (zoals cookies en browsergeschiedenis) achterlaat op de computer die de gebruikers na u anders kunnen zien. U stelt een privésessie als volgt in voor Internet Explorer en Chrome (hoe u dit instelt voor de andere browsers leest u op onze website):

Internet Explorer 11

- Klik rechtsboven in beeld op het plaatje van het tandwiel.
- Klik op **Beveiliging**.
- Klik op **InPrivate-navigatie**.
- Er opent een nieuw venster waarin staat dat InPrivate is ingeschakeld. U kunt in dat venster anoniem internetten.
- Sluit het venster als u klaar bent met anoniem surfen.

Chrome

- Klik rechtsboven op het plaatje met drie strepen.
- Klik op **Nieuw incognitovenster**.
- Er opent een nieuw venster waarin u zonder sporen achter te laten kunt internetten.
- Sluit het venster als u klaar bent met anoniem surfen.

Tip: controleer bij het afsluiten van een openbare pc of u bestanden hebt opgeslagen. Hebt u dat gedaan? Verwijder ze dan van de computer.

Lees ook

www.seniorweb.nl/tip/47453/computertip-anoniem-surfen

Een sterk wachtwoord maken

Voor veel internetdiensten hebt u een wachtwoord nodig. Een wachtwoord is een combinatie van cijfers en letters en soms ook andere leestekens, waarmee op internet uw gegevens worden beveiligd. Het is de 'sleutel' tot uw gegevens. Er is nooit een 100% garantie dat uw wachtwoord veilig is, maar er zijn wel een aantal zaken waar u op kunt letten.

Tips voor het maken van wachtwoorden

Gebruik voor elke dienst een ander wachtwoord Gebruik een combinatie van cijfers, letters (groot en klein) en leestekens. Gebruik een programma als Lastpass als geheugensteuntje om uw wachtwoorden niet te vergeten

Pas uw wachtwoorden regelmatig (eens per maand) aan

Truc voor het maken van een sterk wachtwoord

Een handige truc voor een veilig basiswachtwoord is om een zin te kiezen die u makkelijk kunt onthouden. Daarvan pakt u dan de eerste letter van elk woord. Denk bijvoorbeeld aan de zin 'in de winter is het koud, in de zomer is het warm'. Begin het wachtwoord met uw favoriete cijfer, maak van de laatste letter een hoofdletter, en vervang een 'i' bijvoorbeeld door een uitroepteken. Het wachtwoord wordt dan: 4!dw!hk!dz!hW

Vaak wordt bij het aanmaken van een wachtwoord een indicatie gegeven van de sterkte van een wachtwoord. Aan de hand van deze indicatie kunt u altijd uw wachtwoord nog wat aanpassen, door er bijvoorbeeld nog een cijfer aan toe te voegen. Krijgt uw wachtwoord de indicatie 'sterk', dan kunt u dit wachtwoord gebruiken. Wordt de indicatie van de sterkte van het wachtwoord niet aangegeven? Dan kunt u uw wachtwoord testen via een wachtwoordtester: <u>http://www.wifiwijs.nl/images/stories/password%20meter/pwdmeter.htm</u>

Lastpass helpt u uw wachtwoorden te onthouden

Hebt u moeite met het onthouden van alle wachtwoorden van uw accounts, dan kunt u het programma Lastpass gebruiken. Lastpass is een gratis online dienst die binnen uw account alle wachtwoorden bijhoudt van de sites die u gebruikt. U hoeft dan alleen uw hoofdwachtwoord van Lastpass te onthouden.

Lees ook

www.seniorweb.nl/tip/52757/tip-maak-een-sterk-wachtwoord www.seniorweb.nl/artikel/38111/omgaan-met-wachtwoorden www.seniorweb.nl/software/44573/LastPass www.seniorweb.nl/artikel/44602/lastpass-gebruiken

De feiten en fabels rond cookies

Wat zijn cookies?

Een cookie is een klein, op zich onschuldig tekstbestand dat door een website op de harde schijf van uw computer wordt geplaatst, wanneer u deze website bezoekt. De belangrijkste functionaliteit van cookies is het onderscheiden van de ene gebruiker van de andere.

Er zijn verschillende soorten cookies, waarvan dit de belangrijkste zijn:

- <u>Functionele cookies</u> zijn nodig om een website goed te kunnen laten functioneren. Bijvoorbeeld voor het onthouden van uw inlognaam of de inhoud van uw winkelwagentje. Deze cookies worden ook wel *first party cookies* genoemd, cookies die door de website die u bezoekt zelf worden geplaatst.
- <u>Analytische cookies</u> houden bij hoe vaak een website wordt bezocht of hoe vaak een advertentie wordt aangeklikt. De eigenaar van de website of derden kunnen deze cookies plaatsen. Daarom worden deze cookies ook wel *third party cookies* genoemd, cookies van derden.
- <u>Tracking cookies</u> maken het mogelijk om te volgen welke websites mensen bekijken op internet. Adverteerders maken hier gebruik van om gericht hun advertenties aan de juiste personen te tonen. Deze cookies worden ook *third party cookies* genoemd.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/50845/cookies-wat-moet-u-ermee www.seniorweb.nl/meer-informatie-over-cookies

Cookies accepteren en weigeren

U kunt bepalen voor welk type cookies (functionele, analytische of tracking cookies) u toestemming geeft. Dit kunt u per internetbrowser instellen. In deze checklist leest u hoe u uw cookies aan- en uitzet in Internet Explorer en Chrome. Hoe u het doet in de overige browsers kunt u op onze website lezen.

Internet Explorer 11

- Klik op het pictogram van een tandwiel > **Internetopties** > tabblad **Privacy**.
- Standaard staat de schuifbalk op 'Normaal'. Cookies van derden worden hierbij geblokkeerd maar handige cookies worden wel toegestaan.
- Als u de schuifbalk helemaal naar boven schuift, worden alle cookies geblokkeerd, ook de handige cookies die bijvoorbeeld uw inloggegevens onthouden.
- Als u de schuifbalk helemaal naar beneden schuift, worden alle cookies geaccepteerd, ook cookies van derden.
- Zet de schuifbalk op de gewenste instelling en klik op **Toepassen** en vervolgens op **OK**.

Chrome

- Klik rechtsboven op het pictogram met drie horizontale streepjes.
- Klik op **Instellingen**.
- Klik onder in beeld op **Geavanceerde instellingen weergeven**.
- Klik onder Privacy op de knop **Instellingen voor inhoud**.
- Standaard is de optie *Toestaan dat lokaal gegevens worden ingesteld (aanbevolen)* aangevinkt, waarbij alle cookies worden toegestaan.
- Wilt u alleen cookies van derden blokkeren? Zet dan een vinkje bij *Indirecte cookies en sitegegevens blokkeren*.
- Met de optie 'Sites niet toestaan gegevens in te stellen' blokkeert u alle cookies.
- Klik op uw keuze en klik op **OK**.

Lees ook

www.seniorweb.nl/meer-informatie-over-cookies

Cookies verwijderen

U kunt cookies die geplaatst zijn door verschillende websites ook weer verwijderen. Hebt u meerdere browsers op uw computer staan, dan moet u de cookies per browser verwijderen. Hieronder ziet u weer hoe de cookies verwijdert in Internet Explorer en Chrome. De overige browsers worden op onze website besproken.

Internet Explorer 11

- Open Internet Explorer.
- Klik op het pictogram 'Extra'. Dit is het pictogram van een tandwiel.
- Klik op Beveiliging > Browsegeschiedenis verwijderen.
- U kunt nu aangeven welke zaken u wilt verwijderen, waaronder cookies.
- Zet een vinkje voor *Cookies en websitegegevens*, als dat vinkje er nog niet staat.
- Klik op **Verwijderen**.

Chrome

- Open Google Chrome.
- Klik op het pictogram 'Google Chrome aanpassen en beheren'. Dit is het pictogram met drie streepjes.
- Klik op Extra > Browsegegevens wissen.
- Er opent een nieuw venster. Zet een vinkje voor*Cookies en andere site- en plug-ingegevens*, als dat vinkje er nog niet staat.
- Selecteer achter 'De volgende items verwijderen van' vanaf welk moment de cookies verwijderd moeten worden.
- Klik op Browsegegevens wissen.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/50983/cookies-van-computer-verwijderen

Gegevens opslaan in de cloud

Wat is de cloud?

Tegenwoordig kunt u gegevens niet alleen opslaan op de harde schijf van uw computer, of bijvoorbeeld op een USB-stick of externe harde schijf, maar ook in de cloud. Gegevens opslaan in de cloud (letterlijk: wolk) betekent dat u uw gegevens opslaat op internet. De drie bekendste aanbieders op dit gebied zijn Dropbox, Google met Google Drive en Microsoft met OneDrive. Dit zijn allemaal online opslagdiensten voor gegevens. Gegevens opslaan in de cloud is handig, omdat u met al uw apparaten dezelfde gegevens kunt benaderen. U kunt bijvoorbeeld hetzelfde mapje met foto's openen op zowel uw laptop als op uw tablet. Wel hebt u op elk apparaat waarmee u de bestanden wilt benaderen, een werkende internetverbinding nodig.

Dropbox

Bij Dropbox krijgt u als gratis gebruiker 2 GB aan opslagruimte per account. U kunt Dropbox gebruiken via de website van de dienst. Maar gemakkelijker is het om het programma of de app (voor tablet en smartphone) te gebruiken. Dropbox wordt dan een map op uw computer, waarin u gegevens opslaat. Die gegevens worden automatisch ook op internet opgeslagen. De gegevens kunt u ook op andere apparaten openen of delen met anderen.

Google Drive

Bij Google Drive krijgt u 15 GB aan opslagruimte gratis aangeboden. De dienst is te gebruiken via de website, maar ook op iPads, Android-tablets en smartphones. U kunt de bestanden opslaan om er zelf toegang tot te hebben. Maar u kunt ze ook delen met anderen.

OneDrive

Bij OneDrive krijgt u als gratis gebruiker ook 15 GB aan opslagruimte aangeboden. Ook deze dienst werkt zowel op computers als op mobiele apparaten. En ook bij deze dienst kunt u eenvoudig uw bestanden delen met anderen. In Windows 8.1 is er een app voor OneDrive beschikbaar. OneDrive gebruikt u met een Microsoft-account. Wie dat ook gebruikt om in te loggen op Windows 8.1, beschikt meteen over de inhoud van OneDrive.

Lees ook

www.seniorweb.nl/artikel/32394/gegevens-bewaren-de-mogelijkheden www.seniorweb.nl/software/37586/Dropbox www.seniorweb.nl/artikel/37587/dropbox-een-virtuele-usb-stick www.seniorweb.nl/artikel/29462/google-drive www.seniorweb.nl/software/50923/OneDrive www.seniorweb.nl/artikel/52612/de-vele-gezichten-van-onedrive

Meer leren over internet?

Op <u>www.seniorweb.nl</u> kunt u terecht voor artikelen, tips en praktische video's over het gebruik van internet. En in onze Webwinkel (<u>www.seniorweb.nl/webwinkel</u>) kunt u als lid van SeniorWeb de praktische boeken *Overal internet* of *Veilig en vertrouwd online* bestellen. Voor vragen over internet kunt u een beroep doen op de deskundige vrijwilligers van PCHulp. Ga naar <u>www.seniorweb.nl/pchulp</u>

Nu de laatste maanden van 2014 gratis lidmaatschap!

SeniorWeb maakt de digitale wereld begrijpelijk, zodat u zorgeloos verder kunt met uw tablet, computer of smartphone. Lid worden is nu extra voordelig. Meld u aan voor 2015 voor slechts € 29,- en u bent tot en met 31 december 2014 helemaal gratis lid! Bovendien ontvangt u het boek *Overal internet* cadeau. Deze actie geldt tot en met 30 november 2014. Ga voor meer informatie en het aanmeldformulier naar <u>www.seniorweb.nl/quiz/lidmaatschap</u>

Uw voordelen als SeniorWeb-lid:

- Ongelimiteerde online helpdesk
- Telefonische computerhulp én zelfs bij u thuis
- ✓ 4 x per jaar computertijdschrift Enter
- ✓ Wekelijks informatieve nieuwsbrieven
- ✓ Online Cursussen over populaire onderwerpen
- ✓ Voordelige computerboeken en accessoires

Begrippenlijst

Bent u op zoek naar de toelichting op andere computertermen en – begrippen? Bezoek dan het online computerwoordenboek van SeniorWeb. Hierin staan honderden actuele begrippen uitgelicht. U vindt het computerwoordenboek op <u>www.seniorweb.nl/computerwoordenboek</u>

ADSL	Een breedbandverbinding via de telefoonlijn.
Breedband	Een snelle internetverbinding zonder tijdslimiet. Er zijn verschillende soorten breedbandverbindingen: ADSL, kabel, glasvezel, wifi en mobiel internet.
Cookie	Een klein tekstbestand dat door een website op de harde schijf van de computer wordt geplaatst, wanneer de gebruiker deze website bezoekt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen functionele, analytische en tracking cookies.
Cloud	Letterlijk vertaald uit het Engels betekent dit 'wolk'. Werken in de cloud geeft aan dat er via het internet wordt gewerkt of dat bestanden op internet worden opgeslagen.
Dataroaming	Met een mobiel apparaat (tablet en/of smartphone) een internetverbinding tot stand brengen via een andere provider dan uw eigen.
Glasvezel	Een breedbandverbinding via glasvezel. Deze internetverbinding heeft hoge internetsnelheid.
Hotspot	Een plek waar een draadloos netwerk gratis of tegen betaling wordt aangeboden aan het publiek.
http/https	Alle websites hebben http in het webadres staan. Https geeft aan dat u zich op een beveiligde website bevindt.
Kabel	Breedbandverbinding via de kabel.
Mobiel internet	Internetverbinding via uw telefoon en/of smartphone die zorgt dat u buiten een wifi-netwerk ook kunt internetten. Hier moet een abonnement voor worden afgesloten bij een provider.
Modem	Een apparaat om verbinding te maken met internet.
Provider	Ander woord voor internetaanbieder.
Router	Een router maakt het mogelijk dat meerdere apparaten tegelijk op internet actief kunnen zijn en dat verschillende stromen gegevens op de goede plek aankomen.
Wifi	Verzamelnaam voor draadloze verbindingen waarbij gegevens worden verzonden door middel van radiogolven.